Budapest, 1922 január 2

Egyes szám ára 3 korona

Hétfői Napló

Előfizetési díj: Egész évre 160.—, negyed évre 40.—, 1 hóra 15.— korona

POLITIKAI HETILAP. MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Szerkesztőség: VIII., RÖKK SZILÁRD-UTCA 3. Kiadóhivatal: VI., NAGYMEZŐ-UTCA 8. SZÁM.

Hírlapkönyvtári Növedéknapló 1922./478. sz.

Átvettük Sopront és vidékét

Az átadási jegyzőkönyv aláírása Ferrario tábornok köszönete a vendéglátásért — A polgármester örök hűségre tesz fogadalmat — Ezer és ezer német ajkról hangzott fel a Himnusz

— A Hétfői Napló tudósítójától —

Sopron, január 2.

Újév napján történt meg Sopron városának és az egész nyugatmagyarországi népszavazási területnek visszakebelezése az anyországhoz. A város ünnepi díszt öltött és a házak ablakait fenyőgallyakkal és nemzeti színű papírszalagokkal díszítették fel, amelyeken ilyen magyar és németnyelvű feliratok olvashatók:

Istennek hála! Magyarok maradtunk! Rendületlenül Treu geblieben! In Ewigkeit Amen!

A házak falain francia, német és magyar nyelven az ententetábornokok búcsuköszöntője van kiragasztva, amelyben közlik,

hogy most, amikor a szövetséges tábornokok elhagyják Sopron városát, amelyben október 3-tól fogva a szövetséges nagyhatalmak nevében a fennhatóságot gyakorolták, köszönetet mondanak a város polgáratnak tiránt tanusitott vendégszeretetükért és kifogástalan magatartásukért.

A napilapok ünnepi számot adtak ki s az egyik németnyelvű napilap nemzetiszinű keretben jelent meg.

Hálaadó istentisztelet

Reggel 8 órakor a város valamennyi templomában megszólaltak a harangok, hogy hálaadó istentiszteletre hívják a város lakosságát. Az ősrégi Szent Mihály plébánia templomban *Zehetbauer* Ottó dr. apátplébános celebrált ünnepélyes szentmisét, mely segédletével. A szentélyben helyet foglaltak a hatóságok fejei, valamennyien díszmagyarban, csak *Thurner* Mihály dr. polgármester egyszerű fekete ruhában. Jelen volt *Zsembery* István dr. főispánon kívül a városi és megyei tisztviselők nagyrésze, *Berecz* Ábel volt országgyűlési képviselő, *Thirring* Gusztáv dr. a Nyugatmagyarországi Liga elnöke, *Kőrössy* József dr. a Nemzeti Szövetség képviselője és sokan mások.

Az evangélikusok templomában, ahol *Ziermann* Lajos lelkész mondott először német, azután magyar nyelven hazafias szent beszédet, megjelentek *Guilleaume* Árpád tábornok nyugatmagyarországi főkormánybiztos, a magyar kormány teljhatalmu megbizottja, *Kapi* Béla, a dunántuli evangélikus egyházkerület püspöke, *Töpler* Kálmán dr. nyugalmazott polgármester és volt országgyűlési képviselő stb.

A zsúfolásig megtelt templomokban az istentisztelet végeztével mindenütt elhangzott a Himnusz.

Ünnepélyes csapatszemle

Tizenegy órakor volt a várkerületen és a Széchenyi-téren a katonaság felvonulása. A várkerületi Boldogasszony szobrától kiindulóan először a népszavazás idejére Sopronba rendelt olasz katonák meneteltek, utána a francia alpesi vadászok, majd pedig az angol gyalogság következett.

A sok ezer főre menő közönség harsány üdvrivalgása és kendőlobogtatása mellett lépdelt végül a magyar nemzeti hadseregnek négy százada, amely szombaton érkezett a városba Pirchner ezredes vezetésével.

A Pannonia-szálló előtt helyezkedtek el az ántánt-tábornokok, meg a magyar katonai és polgári hatóságok fejei. Ezek előtt vonult el a különböző nemzetek katonasága; a magyarokat katonazenekar kisérte. A magyar csapatok fegyelmezett feszes magatartása mély benyomást tett az idegen tábornokokra is.

A Széchenyi-térre érve az ántánt-katonaság a Széchenyi grófi palota előtt, a magyar katonaság pedig a főposta és az evangélikus Lyceum épületével szemben állott fel. Guilleaume tábornok és a szövetséges tábornokok ezután végighaladtak a csapatok arcéle előtt, miközben a közönség is meleg ünneplésben részesitette őket. Főleg Ferrario tábornokot éljenezték meg, *aki Sopronban tartózkodásának egész ideje alatt a legkorrektebb, legtapintatosabb magatartást tanusitotta.*

Aláirták az átadási jegyzőkönyvet

A csapatszemle után a katonaság elvonult a laktanyákba, a tábornokok pedig a II. Rákóczi Ferencutcai kaszárnyába, ahol hivatalos helyiségük van elhelyezve. Kevéssel 12 óra előtt megjelent a magyar kormány teljhatalmu képviselője, *Guilleaume* Árpád tábornok, *Ullein* Antal dr. külügyminisztériumi attaché kíséretében. A kapuban szolgálatot teljesitő olasz őrség fegyverbe lépett. Az előszobában *Nanusardi* olasz főhadnagy, *Ferrario* tábornok segédtisztje teljes díszben fogadta a magyar kormány megbizottait és bevezette őket a szövetséges tábornokok vezérkarának szobájába, ahol *Coppi* olasz ezredes a szövetséges tábornoki bizottság vezérkari főnöke üdvözölte őket, felkérve, hogy menjenek be a belső szobába, ahol a tábornokok várakoznak. Ez a szoba igen egyszerű. A közepén nagy asztal áll, körülötte székek. *Ugyanebben a szobában és ugyanezen az asztalon irták alá 1921 október 3-án azt a jegyzőkönyvet, amellyel a trianoni békeszerződés értelmében a magyar kormány átadta Nyugatmagyarországot a győztes ántánthatalmaknak.*

A kölcsönös üdvözlés után az asztal körül helyet foglaltak Ferrario olasz, Garton angol, Hamelin francia és Guilleaume magyar tábornokok, valamint Coppi ezredes és Ullein attaché.

Hamelin tábornok felolvasta az átadási jegyzőkönyv szövegét, amely igy hangzik:

A szövetséges tábornokok kellőképen felhatalmazva a nagykövetei tanácsban képviselt szövetséges nagyhatalmak részéről,

miután 1921 október 3-án a régi magyar királyság azon területeit, amelyek a trianoni békeszerződés II. része 1. §-ának 27-ik pontjában megállapitott határokon tul fekszenek, a magyar királyi kormánytól átvették,

és miután ezeket a területeket a soproni népszavazási terület kivételével 1921 december 3-án a mellékelt jegyzőkönyv szerint Velencében az osztrák köztársaságnak átadták,

és miután 1921 december 24-én értesitést kaptak, hogy a népszavazás eredményét, amelynek következtében a népszavazási terület Magyarország birtokába kerül, a nagykövetek tanácsa jóváhagyta,

kijelentik, hogy a nevezett területet Magyarországnak átadják.

Sopron, 1922 január 1.

Hamelin tábornok egyuttal bemutatta azt a jegyzőkönyvet, amelyet az osztrákokkal vettek fel mult év december 5-én. Ebben az osztrákok elismerik Nyugatmagyarország nekik jutó részének átvételét.

A jegyzőkönyv felolvasása után Hamelin tábornok megkérdezte, hogy Magyarország megbizottjának van-e megjegyzése. Miután megjegyzés nem történt, Ferrario elnök megállapitotta, hogy a jegyzőkönyv helysnek találtatott és ennélfogva felszólitotta a jelenlévő tábornokokat a jegyzőkönyv aláirására.

Elsőnek Guilleaume tábornok irta alá, mint a magyar királyi kormány teljhatalmu megbizottja,

másodiknak H. S. O. Gordon brit meghatalmazott, azután J. Hamelin franca meghatalmazott és végül Carlo Ferrario Olaszország megbizottja.

A jegyzőkönyv aláirása után Ferrario tábornok szólásra emelkedett és francia nyelven mondott beszédében kijelentette, hogy a szövetséges tábornokok megindulva gondolnak vissza arra a napra, amikor *a magyar tábornok könnyes szemekkel irta alá Magyarország végleges lemondását a németnyelvű többséggel biró területről.* Sopron és vidéke lakosságának nemzetiségi összetétele következtében a két ország határán sulyos viszályok keletkezhettek volna. Ezért a két érdekelt kormány a Velencében kötött közös megállapodással elhatározta, hogy ezt a fenyegető veszedelmet elháritják. Ferrario tábornok azzal fejezte be beszédét, hogy most, amikor a népszavazás kifejezésre juttatta Sopronnak és vidékének akaratát és a szövetséges tábornokok a nagyhatalmak nevében e területen a fenhatóságot gyakorolták.

ezt a területet Magyarországnak átadják.

Egyuttal kijelenti, hogy *a jövőben minden kérdés, amely a két nemzet között még felmerülhet, a legengedékenyebb szellemben fog megoldást találni.*

Utána francia nyelven Guilleaume Árpád tábornok a magyar kormány nevében a következőket mondotta:

— Ezen ünnepélyes pillanat, amikor kormányom nevében alairom ezt a jegyzőkönyvet, amely végleg visszaadja Magyarországnak az ezeréves Sopron városát és környékét, életem legörvendetesebb esemény. A népszavazás eredménye, amely teljesen megfelelt a királyi kormány és a nemzet várakozásainak, minden magyar embert a hálaérzetével tölti el a szövetséges nagyhatalmak iránt, amelyek lehetővé tették, hogy Magyarországnak ez elszakitott része az önrendelkezés jogával élhetett.

— Ez alkalommal kedves kötelességemnek teszek eleget, amikor a szövetséges tábornok uraknak különös köszönetet mondok azért a lojális és lovagias magatartásért és pártatlanságért, amelyet a népszavazás előtt és a népszavazás alatt tanusitottak.

— Hangsulyozni kivánom még, hogy Magyarország — békés fejlődésének érdekében — a legjobb viszonyban kiván élni minden nemzettel. Ausztriához való viszonya tekintetében is mindent el fog követni, hogy a most megpecsételt béke müve tartós legyen.

— Végül eltelve az engedékenység szellemével kijelentem, hogy *a visszacsatolt területnek egy polgára sem lesz üldöztetésnek kitéve azért a politikai magatartásért, amelyet a terület végleges átadásáig tanusitott.*

Az ünnepélyes aktus ezzel befejeződött, a tábornokok még néhány percig együttmaradtak és szivélyesen beszélgettek egymással. Ezután Coppi ezre-

...és Manusardi főhadnagy kikisérték a magyar kormány megbizottait. Amikor a kapun kiléptek, ismét megkondultak a templomok harangjai és

a sok ezer főnyi várakozó tömeg ajkán felhangzott a Himnusz.

A csatákban megedzett Guilleaume tábornok könnyekig meghatva látta a soproni nép hazafias hüségének megnyilvánulását.

A környék felvonulása

Időközben a népszavazási terület nyolc községéből nemzeti szinü zászlók alatt a városba jött egy körülbelül kétezer főnyi küldöttség, amely a fenyőgirlandokkal gyönyörűen feldiszitett városháza elé vonult, ahol *Horvát* Péter nagycenki jegyző magyar nyelven, *Reinprecht* József fertőrákosi községi biró pedig német nyelven üdvözölte Thurner Mihály soproni polgármestert, a nyugatmagyarországi nép vezérét, akinek oroszlánrész jutott a népszavazás kedvező kimenetelében.

A soproni polgármester beszéde

Turner Mihály a városháza lépcsőjéről megköszönte az üdvözlést és a hazához való hüséges kitartásra buzditotta a közönséget. Beszédét azután németül folytatta és többek közt a következőket mondotta:

— Ellenségeink azt állitják, hogy elárultuk németségünket, hogy magyar hazánkhoz hivek maradtunk, mert az igazság diadalát közreműködésünkkel elősegitettük. Ama hetven millió német közül azonban, aki igazságosan gondolkozik, senkinek sem jut eszébe rossz néven venni tőlünk, hogy

ősi hazánkhoz a baj és a veszedelem óráiban hivek maradtunk.

Senki sem kivánja a svájci németektől, senki sem kivánja Amerika németjeitől, hogy a hazájukat cserben hagyják. Azok a németek, akiket a győzelmes hatalmak a német birodalomtól elválasztottak, az egész világon hirdetik, hogy visszasóvárogják a német uralmat. Egyetlen tisztességes német sem veheti tőlünk rossz néven, hogy ragaszkodunk magyar hazánkhoz, amely ezer esztendőn keresztül boldogitott szeretetével és

oly jogokat biztositott nekünk, aminőt idegen nyelvü népeknek Isten ege alatt egyetlen más országban sem adtak.

Büszkén pillanthatunk népszavazásunk eredményére, mert ugy cselekedtünk, ahogyan becsületes emberekhez illik. Mindazokat a szemrehányásokat, amelyeket alulmaradt ellenségeink nekünk tesznek, visszautasitjuk abban a biztos reményben, hogy gyülöletük hamarosan megszünik, mihelyt az igazság felszinre tör s a dolgozó nép érvényre jut. Ugyancsak büszkén fog a hetven millió német Sopron és környékének németeire mutatni, mondván:

ezek németek voltak és nem csirkefogók, németek, akik hazájukat nem árulták el.

(Viharos tetszés.)

— Örömünk ma nem lehet olyan nagy, mint aminőnek lennie kellene a nap jelentőségénél fogva, örömünkbe az a fájdalom vegyül, hogy *fajtestvéreink százezreit elszakitották tőlünk s oly járomba kényszeritették, amelyet gyülölnek.* De nincs okunk a kétségbeesésre. Mint vérünkből való vér, husunkból való hus, megértem mindazt a fájdalmat, amely a nyugatmagyarországi népet érte és még érheti. Megértem a fájdalmat, amely elfog bennünket, ha azok sorsára gondolunk, akik

alig néhány kilométer távolra tőlünk már megtanulhatták a magyar és az osztrák uralom közötti különbséget.

Mi azonban nem esünk kétségbe. Szemünk előtt lebeg két nagyatyánk, akik mindketten német parasztok voltak s akik nekem a gyermeknek büszkén meséltek arról az időről, amikor *nagy ezüst pitykés mellényben vonultak be Máriacellbe* és amikor az ottani nép kérdezte tőlük, hogy honnan jönnek, büszkén válaszolták: *Magyarországból jövünk, mi magyarok vagyunk. Ezek az ezüst gombok szimbolumai annak a jólétnek, amelyet népünk itt élvezhetett s élvezni fog, mint a magyar testvérekkel való közös munka gyümölcsét.* Ezek az ezüst gombok jelei a büszkeségnek, amely minden ember keblét joggal töltheti el, ha arra gondol, hogy az ezeresztendős, most sokat rágalmazott és erős megpróbáltatásoknak kitett magyar hazának gyermeke.

— Kivivtuk a diadalt, bár voltak, a kik velünk szemben álltak. Uram, bocsáss meg nekik, nem tudták, hogy mit cselekszenek. *De jaj azoknak, akik a népet megtévesztették, üzletszerüen kihasználták s mint megfizetett csirkefogók félrevezették.* Ezeknek nincs joguk, hogy közügyeinkbe beleszóljanak. A jövőben magunk fogjuk sorsunkat kovácsolni. A fizetett félrevezetőknek el kell tünniök, mert különben nem lesz gyógyulása egyetlen községnek, egyetlen családnak sem. Együtt akarunk működni s a tisztességes embereknek sikerülnie kell itt rendet teremteni s az országot ugy helyreállitani, mint aminő volt a szerencsétlen világháboru kitörése előtt. Egyöntetüen együtt akarunk dolgozni, nem teszünk különbséget, hogy ki milyen nyelven imádja Istenét. Csak egy cél lebeg a szemünk előtt: hazánknak, a sokat szenvedett ezeresztendős hőn szeretett Magyarországnak boldogsága. Isten áldd meg a magyart!

A zugó éljenzéssel fogadott beszéd után a fertőrákosiak, akik rezes bandájukat is behozták a városba, rázenditettek a Himnuszra, amelyet tulnyomó részben német anyanyelvü közönség lelkesen végigénekelt.

Toronyzene, fáklyásmenet

Délután 6 és 7 óra között a városháza Árpád-korabeli tüztornyának loggiáján toronyzene volt. Még szólott a zene, amikor a tüzoltó laktanyából megindult a sok ezer főnyi fáklyásmenet a kivilágitott ablaku város utcáin át. Este a szinházban diszelőadás volt, a kaszinóban pedig népmulatság, amely a hajnali órákig elhuzódott.

Sopron városa és Sopronmegye törvényhatósága január 10-én diszközgyülést tartanak, amelyre a társtörvényhatóságokat is meghivták.

Sopron átvétele alkalmából vasárnap fellobogózták Budapest utcáit és az egész város ünnepi szint öltött e fontos és reánk nézve örvendetes esemény alkalmából.

Megkezdődik a választójogi küzdelem

Miért válik ki Andrássy egyedül a Kereszténypártból? Kedden tovább folyik az indemnitási vita Uj csoportosulás előtt a pártok

— *A Hétfői Napló tudósitójától* —

Az uj esztendő simán, jelentős beszédek és uj programmok nélkül siklott át a politikán, s az események folytatódnak kedden ott, ahol Szilveszter délutánján abbamaradtak. A parlamentben folytatni fogják az indemnitás vitáját, amelynek szónokai kedden *Benedek* János és *Méhely* Kálmán, szerdán pedig *Rassay* Károly lesznek az ellenzék részéről. Akkorra valószinüleg idehaza lesz gróf *Bethlen* István miniszterelnök, nagyatádi *Szabó* István és a többi pártvezérek is és akkor valószinüleg ujabb tárgyalások indulnak meg az ex-lex mielőbb való elháritására. A politikusok szerint gróf *Bethlen* az indemnitási vitában való leszerelésért hajlandó az ellenzékkel szemben apró engedményeket tenni, bizonyos azonban, hogy

a miniszterelnök nem lesz hajlandó a hat hónapos indemnitás helyett háromhónapossal megelégedni.

A vita tehát jól bele fog nyulni a hónap közepébe, mert bizonyos kereszténypárti politikusokkal megszaporodva az ellenzék sem lesz valami tulságosan előzékeny a kormánnyal szemben. Közbevetőleg a kereszténypártnak is lesz egy nevezetes pártértekezlete szerdán este, amikor *Andrássy* Gyula gróf igazolja magát és egyben lemond a pártelnökségről és ideiglenesen kilép a pártból. Remélik, hogy *Rakovszkyék* ügyében a tábla már akkorra dönteni fog, valószinüleg az ügyészség sem megy el a Kuriáig és akkor

a szerdai pártértekezleten a Rakovszky István is ugyanarra az álláspontra helyezkedik, mint gróf Andrássy

és a pör eldöltéig ő sem vesz részt a pártéletben, ami azonban *nem jelenti azt, hogy a politikai aréna is nélkülözni fogja erőteljes hangját.* Gróf *Sigray* Antal nem tagja a kereszténypártnak és igy neki semmi néven ne vezentlő pártkötelektől nem kell megszabadulnia. Azt mondják, hogy *Andrássyt* és *Rakovszkyt* a kilépésben csak őrgróf *Pallavicini* György és *Huszár* Elemér képviselők fogják követni, bár szinte lehetetlennek látszik, hogy *Lingauer* Albin, *Milotay* István és még sokan ne kövessék. A *Hétfői Napló* azonban azt a meglepő értesitést kapta, hogy még Pallaviciniék kilépése sem valószinü és *ez egyenesen gróf Andrássy Gyula kivánságára történik.*

A szituáció vizsgálata azonban mindent megmagyaráz. A *Huszár—Ernst*-csoport minden körülmények között Bethlennel megy, aki természetesen magáénak vallja a *Vass—Bernolák—Hegyeshalmy* triászt is. Hátra volnának *Hallerék*, akik nem akarnak szint vallani, de meg akarják tartani a párt önállóságát. Ami most már azt a kérdést illeti, hogy miért akarja Andrássy leghivebb hiveit benthagyni a Haller-pártban, annak igen egyszerü a magyarázata és pedig az, hogy

Andrássy nem bizik meg Hallerban és szükségesnek tartja, hogy a maga emberei ott legyenek mint Haller ellenőrei s ha kell az uj vezér ellenzéke.

Ez az egyszerü és természetes oka annak, hogy Andrássy egyedül megy ki a pártból és az egész nem más, mint taktikai kérdés, Andrássy jövőjének a pártban való biztositása.

Hiszen ma már mindenki tisztában van vele, hogy minden ma még szőnyegen forgó kérdés eltörpül a választói jog reformjának kérdése mellett. A belügyministeriumban azon a javaslaton máris szorgalmasan dolgoznak és a hónap közepén az mindenesetre a Ház asztalára kerül. *Ettől a pillanattól kezdve megváltozik a sokat alakuló politikai kaleidoszkop,* mert

az összes erők a választójogi reform kérdésében elfoglal álláspontjuk szerint fognak csoportosulni és a két tábor között eddig nem látott összecsapások lesznek.

Vannak előrelátó politikusok, akik ma a jelentéktelenebb küzdelmektől teljesen távoltartják magukat s erejüket, valamint *politikai possziblitásukat a választójogi harcra rezerválják.* A táborok szinte máris előre kirajzolódnak és olyan a helyzet, hogy a radikálisabb, az igazi demokrácia követelményeinek megfelelő választói jog követelőinek vezére valószinüleg gróf *Apponyi* Albert lesz, akinek táborához a kereszténypárt nagyrésze, Friedrichék, az egész ellenzék és a parlamenten kivül a szocialdemokraták fognak tartozni ebben a küzdelemben. Hogy Bethlen föl tudja-e venni a harcot ezzel a jelentős táborral, az attól függ, hogy nehéz megfontolások után merre lehet majd billenteni nagyatádi *Szabó* Istvánt. Valószinü, hogy a demokráciát, amelynek létét köszönheti, ezuttal megint meg fogja tagadni, de valószinü az is, hogy csak tábora jó részének elvesztése árán állhat csak az agyonnyirbált választói jog mellé.

Ujévi üdvözlések

A keresztényszocialista szakszervezetek küldöttsége az ujév alkalmából felkereste a szervezetek központjában *Székely* János volt államtitkárt és *Szabó* József nemzetgyülési képviselőt. *Rideg* János üdvözlő szavaira *Székely* János többek között a következőket mondotta:

— A kommunizmus után egy nagy fellendülés következett. De most mit látunk? A nagy fellángolás elégett, mint a szalma lángja. Megmaradt a pernye és *most ezt a pernyét a keresztény pártok, az ugynevezett keresztény kurzus lovagjai egymás szemébe szórják.* Az az államhatalom, amely a szociáldemokráciát ujból élesztgeti, *ostoba gyujtogatóhoz hasonlit, amely a saját házát égeti fel.* Tiltakozunk az ellen, hogy a magyar munkásságot összetévesszék a szociáldemokratákkal.

A Friedrich-párt nevében ujév napján *Weisz* Konrád üdvözölte a párt vezérét, Friedrich Istvánt.

— Az ujév küszöbén azzal a szeretettel üdvözlünk téged — mondotta többek között, — amely szeretettel te pártodhoz és annak eszméihez ragaszkodol. Te vagy az egyetlen pártvezér, akit ma Budapesten pártja üdvözöl. *Az egyik vezér elment vadászni, a másik elbujt falusi otthonában, a harmadik beteget szimulál.* De ime mi, a legkisebb parlamenti párt, mi üdvözlünk téged, Friedrich István!

Friedrich István a következő szavakkal válaszolt: A mai nap nekünk ünnepnapunk, mert Sopron és környéke ma kerül vissza Magyarország testéhez. Mit mondjak a kurzusról, a rezsimről? *Fejlődést nem látunk sehol, csak üres szószátyárkodást.* Kivánom az uj évnek, hogy tüntesse el a föld szinéről a szószátyárkodó rezsimet, mely narkotizálja és sejtésekben tartja a tömegeket. *A liberálizmus vizeire evezni nem fogunk.* Az Ur Isten adott nekünk a mult évben szeretetet és összetartást, kivánom, hogy pártunk ebben a szeretetben és összetartásban maradjon az uj esztendőben is.

A Magyar Királyság Pártjában a párt elnökét, *Herczeg* Ferencet, *Neményi* Imre dr. államtitkár üdvözölte.

— Pártunk zászlójára — mondotta — két eszme van fölirva: az egyik a magyar királyságnak eszméje, a másik a magyar szent koronának, a magyar területi integritást jelképező nimbusza. Vanak olyanok, akik érthetetlen türelmetlenséggel idő előtt erőszakkal akarták kicsikarni az eseményeket. Nagy elégtételünkre szolgál, hogy a történt események minden esetben igazolták a *mi pártunk gondos, óvatos, előrelátó* és körültekintő eljárását.

Herczeg Freenc a párt elnöke vázolta azután válaszában a párt programját

PESTI SÉTÁK

Szilveszter

Nem tudom, hogy jó képét festem-e a Szilveszter éjszakának, mert amit e kis rovatban néhanapján feljegyzek, sohasem riport, vagy plánc pontos statisztika, csak apró mozaik, vagy ha ugy tetszik: tükörcserép, amit az ember lassu bolyongásai közben itt-ott meglát a pesti utcán. Csak tünő szinek, elvillanó apróságok ezek, amik egy pillanatra megfogják a szemet és máris elmerülnek a szürke multba, de igy, papirra vetve is csak tiszavirág-életüek.

Lehet tehát, hogy valaki vidámabbnak látta a Szilvesztert, mint én. Lehet, hogy volt valamerre hangos; szivből jövő, kacagással derüs, magáról megfeledkezett, bibuggyanó jókedv. Én ebből semmit sem láttam. Nem láttam, nem is hallottam duhaj dáridót, nagy nevetést, csak csendes mosolyt, vagy — igen sok helyütt — még azt sem.

Csak a Körut meg az Andrássy-ut csillogott régi Szilveszterekhez méltóan, ma először — hosszu, hosszu évek sötétsége után — ma először égtek végig kétoldalt a gyalogjáró mentén az összes ivlámpák, de ezüstös fényükben nem daloló duhajok táncoltak végig az aszfalton, hanem csendes szavu, kesernyés spiszbürger csoportok mendegéltek megfontolt lépéssel. Ittott egy frakkból kivillanó, ragyogó fehér pánceling, de jobbadán szürke zakók, finom és léha eszkarpenek helyett szélestalpu amerikai cipők, hetyke cilinderek helyett öreg puhakalapok.

A kávéházak legnagyobb része kabarét igért, zenét, simmit, reggelig való mulatozást. De a fehérre teritett asztalok leginkább üresen maradtak, a pezsgőhütő vödrök sem kerültek elő a kassza-pult alól. Törzskávéházamban is csak annyi volt a változás, hogy zenekar lármája töltötte be a máskor csöndes helyiséget, az ételek árát pedig a daplájára emelte fel a kávés. Szótlan emberek itták magukba merülten feketéjüket, csak az egyik kis fülkét függönyözte le diszkréten a pincér, mögötte, egy keskeny hasadékon, fekete férfikabát vállán nyugvó női kezecskét láttam keringeni a valcer ütemére. De ez is olyan csendben történt, olyan hangtalanul, mint ahogy a méla, tétova szellő libeg az enyhe pázsit felett.

Lámpaeloltás is volt, ujévi malac is volt, csak igazi hangulat nem volt.

Ugy három óra tájban láttam két vidám polgártársat, akik — valószinüleg némi nehéz borok után — nagyokat kurjantva imbolyogtak hazafelé nagy vargabetüket kanyaritva utközben, azután egyszerre, egy merészebb kanyarodás után, szépen lefeküdtek a földre, mint két jó testvér.

(b. i.)

HIREK

— Ujév a városházán. A Keresztény községi párt küldöttsége kereste ma fel dr. Sipőcz Jenő polgármestert, hogy őt az ujév alkalmával üdvözölje. A párt szónoka dr. *Csilléry* András volt, aki üdvözlő beszédében a párt törhetetlen hüségéről, ragaszkodásáról biztositotta a polgármestert annál is inkább, mert az ő utja a becsület és tisztesség utja és mert ő Budapest egyetemes érdekének avatott szolgája. A polgármester megköszönte az üdvözlést, hálásan fogadta a párt ragaszkodását, hangsulyozta, hogy müködésében mindig Budapest érdeke vezette és fogja vezetni ezután is. Ami a közeljövőt illeti, főleg két sulyos probléma vár megoldásra, a külföldi kölcsönök kérdése és a közuti villamos vasutak megváltása. E problémák megoldásához, valamint további munkásságához kérte a párt támogatását. A küldöttség ezmán dr. Wolff Károlyt kereste fel és üdvözölte az ujév alkalmával.

Vázsonyi kritikája a kormányról

Bethlenéket okolja a forradalomért Egyesiteni kell az összes demokratikus erőket

— A Hétfői Napló tudósitójától —

A Nemzeti Demokratapártban tegnap délelőtt folyt le a pártvezérek ujévi üdvözlése. A köszöntő beszédek sorát *Benedek* János nemzetgyülési képviselő nyitotta meg; lelkes szavakkal üdvözölte *Ugron* Gábort, a párt elnökét.

Ugron Gábor válaszában visszapillantást vetett az elmult év szomoru politikai eseményeire, majd a politika mai helyzetéről s jövő irányairól szólva, rámutatott arra, hogy ma a politikában teljes **kaosz** van. Csak egyetlenegy programot látunk — mondotta — *a napról-napra való kaleidoszkopszerü változás programját,* amihez egyrészt az igazi közvélemény nyomása alatt, *másrészt az általuk mesterségesen gyártott közvéleménynek állitólagos nyomása alatt* napról-napra ujabb és ujabb programpontokat vesznek fel. Kifejti a párt programját, majd beszéde végén *Vázsonyi* Vilmost köszönti. *Vázsonyi* Vilmos hálás szavakkal köszönte **meg az üvözlést.**

— Az országnak nem lehet jobbat kivánni — mondotta — az uj esztendőben, mint a békességet. Azt a békét, amelyet a külfölddel kötöttünk, ellenségeink kényszeritették reánk, az tehát szomoru és szégyenteljes s nem érdemli meg ezt a nevet. De legyen legalább a belső béke egész és teljes, mert békességre van szükségünk és *nem apróbb kibékülési paktumra.* A kormány **nem a békét kinálja fel, hanem alkudozik** és elkényszeredetten százalékos engedményekkel akarja a békülés látszatát kelteni, *hogy összeszedjen néhány valótlan erkölcsi bizonyitványt.* Ez a nagy látszólagos békevágy *akkor* ébredt föl *a kormányban, amikor a király hazajött.* Sajátszerü módon egyszerre két ellentétes irányban kezdett tehát dolgozni. Egyfelől *ugyszólván államositotta azokat a szervezeteket, amelyeket eddig egyetlen kormány sem vett nyiltan pártfogásába.* Hiszen a miniszterelnök *Apponyi* Albert ellen leadott nyilatkozatában a *„Vannak szervezeteink"* kezdetü enciklikájában ugyszólván *eldicsekedett azzal, hogy a rendes kormányhatalom mellett ő még egy másik hatalommal is rendelkezik.* Ugyanakkor, amidőn megtette ezt a lépést, élénk szükségét érezte annak, **hogy** *kibékülési tárgyalásokat inditson meg a szociáldemokratapárttal.* Sőt, most már ugy hallatszik, hogy *a miniszterelnök a felekezeti békét is meg akarja csinálni.* De értsük meg, hogy *ami a munkásságnak jut, az nem lehet alamizsna vagy kedvezés, az csak jog lehet.* Vagy van közszabadság és alkotmányosság, vagy nincs. Vagy van egyenlő jog, vagy nincs. Kivételes hatalom alapján, visszavonható ajándékképen adott apró rendeleti kedvezések, *a jogegyenlőség terén pedig annak érvényesitése helyett korholással vegyitett vállveregetések nem pótolhatják a közszabadságot, nem pótolhatják a jogegyenlőséget.*

— És még ezekért az apró engedményekért is, amelyekre most ráfanyalodott a kormány, *tulajdonképpen a királynak jár ki a köszönet, aki még tragikumában is szolgálja a demokratikus irányt, amelyek királya akart lenni.* A király annakidején meg akarta csinálni az általános választójogot, a békét, a király uj képviselőházat akart. Ebben a tervében *azok akadályozták meg,* akik az októberi forradalom előtt való utolsó hónapban közel férkőztek hozzá: *Bethlen István gróf és társai.* Ők akadályozták meg, hogy az összeomlás elején olyan képviselőházunk legyen, amely a nép lelkéből fakadt és amelyben már benne vannak a munkásság képviselői is. *Ők mozditották elő a forradalmat, ők mérték az első csapást a király népszerüségére.* Nekik, akiket annyi felelősség terhel, *lett volna tehát az a kötelességük, hogy a király mellett kitartsanak. Hiszen a király tulajdonképen az ő áldozatuk.* És éppen ők voltak azok, akik *sietve megtagadták.*

— Szegény király, aki önmaga fogságba jut, de ugyanakkor előmozditja azt, hogy százan és százan kijussanak a fogságból, mert hiszen amikor a kormány uj hajtóvadászatra készül, a legitimisták ellen, kénytelen egy kis pauzát tartani, egyéb hajtóvadászataiban. Ez a kormány a taktikájában nem válogatós. *Az elve: divida et impera. Egyik csoportot agyonütni a másikkal, azután agyonütni a másikat is, amig a kitüzött végcél elérve nincsen.*

— A miniszterelnök beszédeket tart a demagógia ellen *és tenyészti, izmositja a demagógia egyik irányát.* Az értelmiség érvényesülését hirdeti, de nem mer áttérni az arányos választás rendszerére, amely a belga és egyéb külföldi példák szerint egyedül biztositja azt, hogy a szélső pártok harcában a mérsékeltek szót ne morzsolódjanak.

— Mi tehát a tennivalónk, amikor látjuk a végcélt: a gyülölet demagógiájának segitségével konzervativ alapra helyezni a mai rendszert, tehát ugyszólván államositani és megszilárditve *állandósitani, jobb formák között mindazt, ami eddig durvább formák között rendszertelenül és felelőtlenül végezte romboló munkáját.* Csak az lehet a feladat, hogy tekintet nélkül az elválasztó kérdésekre, a demokrácia hivei mind egyesüljenek a rendszer megbuktatására, s a nemzeti demokrácia megalapozására. Mert azzal legyenek tisztában *mindazok, akik a kormány előtt a demokrácia szempontjából gyanusak,* hogy a mai kimélet, amelyben részesülnek, *csak időleges.* Ha elérkezik az ideje, ha az egyik csoporttal elkészülhetnének, majd *rájuk kerül a sor.*

Ezután *Pakots* **József a községi** demokratapárt nevében *Baracs* Marcellt, a községi párt elnökét üdvözölte, aki meleg szavakkal köszönte **ezt meg.**

— Kiss József halála. A nagy magyar költő halála országszerte mély részvétet keltett. Az ősz poéta egyelőre még népszinház-utcai lakásán fekszik, ahol négy hosszu hónapig vivódott a halállal. Temetésének időpontja még nincs meghatározva, de valószinü, hogy kedden délelőtt temetik. A pesti izraelita hitközség, mely a saját halottjának tekinti Kiss Józsefet, a városban óhajtja megtartani a temetési szertartást, de hogy hol, azt még eddig nem határozták el. Ez az irodalmi társasá goktól és a kultuszkormánytól függ. Az izraelita hitközség elöljárósága hétfőn délben illést tart a temetés ügyében s itt döntik el véglegesen a szertartás helyét és idejét. A Petőfi-társaság nevében *Ferenczy* Zoltán alelnök, a Kisfaludy-társaság nevében valószinüleg *Szász* Károly, az Ujságirók Egyesülete és az Otthon nevében *Szatmári* Mór beszél s a *A Hét* régi gárdája nevében *Heltai* Jenő bucsuztatja a halottat. A családnak *Vass József* kultuszminiszter is részvétét fejezte ki.

— Szilveszter a Markó-utcai fogházban. A budapesti kir. ügyészség Markó-utcai fogházában meghitt meleg ünnepség keretében fogadták a fogház lakói az ujévet. Délután 4 órakor litánia volt a fogház kápolnájában, este pedig a könyvtárteremben gyültek össze a foglyok, ahol szilveszteri ünnepséget rendeztek. A Szózat eléneklése után herceg Hohenlohe, a fogházmisszió elnöke intézett szivhezszóló beszédet a foglyokhoz. Egy színészfogoly egyik fogolytársának alkalmi költeményét szavalta el, majd az ez alkalomra a foglyokból összeállitott énekés zenekar régi magyar irredenta dalokat adott elő. Végül Molnár táblabiró az igazságügyminiszter képviseletében intézett szép szavakat a foglyokhoz és az ünnepség a Himnusz eléneklésével ért véget. Ezután a fogházmisszió megvendégelte a foglyokat.

— Szegény fakir. Gyermekkorunk fantasztikus alakja. Az Universum képein, indiai regények, kalandos utileirások lapjain láttuk őt, amint ijesztő és megváltoztathatlan, apatikus nyugalommal fekszik a sivatag forró homokján, a perzselő Nap alatt és — alszik. Alszik, rendithetetlenül, mereven és komoran, mint a lunya örökkévalóság maga. Ez azért jut most eszünkbe, mert az artisták lapjának legutolsó számában, a választmányi ülésről szóló jegyzőkönyvben a következőt olvastuk: *„Szepcsik* Rezső felvételét kéri, *mint fakir"* és rögtön utána: *„Választmány elutasitja."* Igy. Két szó, semmivel sem több. A választmány elutasitja *Szepcsik* Rezsőt, mint fakirt. És az ember eltünődik egy pillanatra: miért utasitják el szegényt fakirt, vajjon mit vétett, miért nem veszik fel? Mi nem felel meg az ő fakirságán? Hiszen, ha ő jelentkezik, mint fakir, akkor biztosan fakir is és egy fakirt, mint fakirt mégis csak fel muszáj venni. Mit kifogásolhat a zord választmány? Egy fakirnak, mint fakirnak nem kell egyebet tudnia, mint aludni. Vagy . . . Istenem, talán éppen aludni nem tudott? Álmatlanságban szenved szegény és neki, akinek husz Ramazant kell átaludnia moccanás nélkül, talán nem jó álom a pilláira, ha lefekszik este. Brómot szed és veronált szed, morfiumot és tudja a jó Ég, még mnicsodát, de hiába: nem tud, nem tud és nem tud. Egy fakir, aki nem tud aludni. Milyen tragikomédia. Szegény, szegény fakir. . .

— A Mentők napja. Budapest önzetlen szamaritánusai, a derék mentők gyüjtenek. Szilveszter az ő napjuk és a főváros népe az idén jobban kinyitotta erszényét, mint tavaly. A gyüjtőperselyekbe néha 1000 koronás is hullott és a gyüjtés, az eddigi jelek szerint, sokkal jobban sikerül, mint az elmult évben. Jobb kedvvel is adakoznak az emberek. Ennek talán az is oka, hogy a hideg nem gombolta szorossá az idén a kabátokat. A kopott kabátot, ugy látszik, könnyebb kinyitni, mint a prémes bundát. Megfigyeltük az egyik gyüjtőhelyet. Jöttek a bundások.

— Már adtam — szólt a lakonikus válasz, — vagy a szellemesebb:

— *Engem nem érhet baleset!*

Aztán jöttek a felöltős, a kopott felöltős szektához tartozók, akik nyilván azért nem jönnek télikabátban, mert eladták. És ők adnak. 5, 10, 20 vagy 2 koronát, de adnak. Ez pedig sokra megy, mert a kopott felöltősök sokan vannak, ijesztően sokan.

— Kroll Miklós az ügyészségen. Ismeretes, hogy a rendőrség az összekötő vasuti hidnál történt katasztrófa alkalmával őrizetbe helyezte Kroll Miklós mozdonyvezetőt, aki a személyvonat mozdonyának vezetője volt. Kroll Miklóst a mai napon átszállitották a kir. ügyészség Markó-utcai fogházába.

— Szilveszter és a tolvajok. A szilveszteri mulatozások elmaradhatatlan vendégei a tolvajok ez év végén is tekintélyes számban keresték fel a nyilvános szórakozó helyeket. Igazolja ezt az a számos lopásos feljelentés, mely már vasárnap délelőtti óráktban érkezett a főkapitányságra és amelynek áldozatai egytől-egyig a szilveszteri mulatozók soraiból kerültek ki. Eddig nyolc ember tett feljelentést kabáttolvajlás miatt, akiknek télikabátjait különböző kávéházak és mulatóhelyek ruhatáraiból lopták el. Bejelentettek ezenkivül négy zsebtolvajlást és hat személy pedig ékszer eltünés miatt tett panaszt. Egy Karácsonyi Gizella nevü hivatalnoknő feljelentése szerint szilveszter éjszaka hazafelé menet hozzácsatlakozott egy nyulánk termetü, szőke bajuszu fiatalember, aki egész a Madách-utcáig kisérte őt. Itt az egyik utcakereszteződésnél a fiatal ember hirtelen kirántotta a hivatalnoknő kezéből retiküljét és futásnak eredt. A retikülben háromezer

korona készpénz és egy női aranyóra volt. A rendőrség az ismeretlen tolvajok ellen a nyomozást megindította.

— **Aki a Dunát fürdőkádnak nézi.** Kobord József 26 éves gépész Szilveszter éjszakáján áttas állapotban igyekezett hazafelé a Vigadóból. A Dunaparton jókedvűen fordult a járókelőkhöz és azt mondotta, hogy megyek fürdni, uraim, elbe a jó kis fürdőkádba. Az emberek elevődtek a részegen és csak akkor döbbentek meg, amikor Kobord meg is valósította szándékát és a vizbeugrott. Az ittas embert sikerült megmenteni és azonnal értesítették a mentőket, akik a Rókus-kórházba szállították.

— **Kormányzósértés miatt letartóztatott mérnök.** *Hitzinger* János Pál szigorlómérnököt, akinek ügyében *Szilágyi* Lajos szombaton interpellált a nemzetgyűlésen, kormányzósértés miatt a budapesti katonai körletparancsnokság őrizetbe vette. A körletparancsnokságról Hitzingert átszállitották a kir. ügyészség Markó-utcai fogházába. A soros ügyész azzal az indítványnal küldötte át az iratokat a büntetőtörvényszék vizsgálóbírájához, hogy az előzetes letartóztatást Hitzingerrel szemben tartsa fenn. A vizsgálóbíró ma hallgatja ki Hitzingert s kihallgatása után dönt a további fogvatartás vagy szabadlábra helyezés kérdésében.

— **Jubiláris gyermekelőadás.** Vasárnap délelőtt a Zeneművészeti Főiskola nagytermében jubiláris gyermekelőadás volt, mely iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg, mert ez alkalommal Oszkár bácsi őtszázadszor mesélt. A jubilánst a gyermekek meleg ünneplésben részesítették. Halmai Imre gyermekművész gyönyörű beszéd keretében köszönte meg a gyermekek nevében Oszkár bácsi eddigi munkálkodását. Oszkár bácsi azután három tréfás mesét mondott, melyet Barna Elek rajzoló ügyesen illusztrált. Az előadáson az összes ismert gyermekművészek közreműködtek.

— **Kabaréelőadás.** A Gyermekbarát-Egyesület vigalmi gárdája a Társadalmi Muzeumban sikerült kabaréelőadást rendezett. A telt ház közönsége a szereplőket, különösen Heltai Cornélt és Kőszegi Tibort sok tapssal honorálta.

— **Öngyilkosok.** Nódi György, 25 éves műszerész a cinkotai helyőrdékű vonattal jött Pestre. Mikor a vasut megérkezett, Nódi revolverével főbelőtte magát. A mentők a Rókusba vitték. — *Oppenheimer* Henrik szabó a Semmelweis-utca 11. alatt lévő lakásán gázzal megmérgezte magát. A Rókusba szállították.

Rakovszky és társainak ügye a kir. Tábla előtt

Gróf *Andrássy* Gyula és társaitnak a királypucces kapcsán megindított bünpörében, mint ismeretes, a vádtanács a fogvalevő politikusokat óvadék ellenében szabadlábra helyezte, de a királyi ügyészség a vádtanács e döntését felfolyamodással támadta meg és így az iratok a királyi itélőtáblához kerülnek fel.

A vádtanács még a mai napon nem expediálta az iratokat a Törvényszékhez, hanem bevárja, mig az érdekelt védők nyilatkoznak, vajjon ők megnyugvással veszik-e tudomásul a vádtanács végzését vagy sem. Joga van a védőknek is felfolyamodással élni, még pedig amiatt, hogy a vádtanács magasabb összegű óvadékot állapitott meg, mint amennyit ők felajánlottak. Értesülésünk szerint azonban *a védők nem jelentenek be felfolyamodást* és ennek megállapitása után *még ma a Táblára expediálják a bünügy iratait.*

Beniczky Ödön volt belügyminiszter ügyében is döntenü kell majd a vádtanácsnak, mert dr. Lengyel Ernő vizsgálóbirónak azt a végzési, amelyet Beniczky ellen a vizsgálatot és a vizsgálati fogságot elutasitotta, az ügyészség jogorvoslattal támadta meg. Tekintettel arra, hogy Beniczky szabadlábon van, valószinű, hogy a vádtanács az ügynek ezt a részét csak akkor intézi el, ha az iratok Rakovszkyék ügyében való döntés után a Táblaról visszakerülnek.

19. Kajetti és Ribner **FŐVÁROSI ORFEUM** VI., Nagymező-u. 17
A pompás uj január havi műsor
Kezdete egynegyed nyolc órakor

Egy színész betörő-bandája

Üzleteket és lakásokat fosztogattak Egy fáskamarában csipték el őket

— *A Hétfői Napló tudósitójától.* —

Molnár György detektivfelügyelő és csoportja igen jó fogást csinált, egy rendkivül veszedelmes bandát tett ártalmatlanná. A banda fele egy harmad, sőt huszadrangu színész volt, aki különböző vidéki társulatoknál mint segédszinész és egy fővárosi moziállalatnál mint statiszta működött. A művészkedés azonban nem jövedelmezett sokat és igy *Herman* Sándor, művészi nevén: *Fellegi* Sándor, merész sattomortalával a betöréses-lopás sportjára adnta magát. Itt azonban *Molnár* felügyelő szerint nem mutatkozott nagy művésznek és valószinüleg tehetségesebb színész, mint betörő.

Egy Rákóczi-uti kereskedés tulajdonosa feljelentést tett, hogy pincéjéből igen sok áru tünt el. *Molnár* felügyelő kiment a helyszinére és megállapitotta, hogy lakusok követték el a betörést. Hasonló feljelentés érkezett vagy hat károsult részéről és *Molnár* felügyelő csoportja hozzálátott a munkához. Mozgositották az összes besugóknat, lesbe álltak a Teleky-téren, de csak nem akadtak nyomára a tolvajoknak.

Egy napon fiatal, csinos leány árult a Teleky-téri ruhabőrzén igen finom nói alsóruhát. A lesben álló *Szűcs* Kálmán detektiv, a Molnár-csoport helyettes vezetője, hozzálépett.

— Én megvenném az egészet, ha olcsón adja.

— *Hatezer* az egész garnitura, tizenkét ing, és tizenkét nadrág...

— Hát ez drága. Ha olcsóbban adná, *vennék még sokkal többet is...*

A leány gondolkodott.

— Tudja mit, jöjjön el hozzánk, majd a mama elintézi.

Szűcsnek se kellett több, azonnal ráállt.

— Jó, kérem, de sürgős dolgom van, igy tehát nem érek rá várni, gyerünk azonnal.

A Kisfuvaros-utcában egy öcska ház első emeletén a 7. szám alatt kopogott a lány. Az ajtón tábla:

FELLEGI SÁNDOR
szinművész lakása

A detektiv az előlépő öregasszonynak illendően kezet csókolt.

— Fuchs Géza kereskedő vagyok,

— Mama — szólt a lány az asszonyhoz — az ur többet is venne, de sokalja a hatezret.

— Hát kérem, én tulajdonképen nem sokalom, ha jó az áru mindent megveszek, minden árért.

— Mutasd meg, neki mama az egészet. Sándor most ugy se jön haza.

Az öregasszony nagy ládát nyitott fel és a detektiv nagy örömére kiszedte azokat a lopott női divatárukat, mit az összeorgazdáknál hiába kerestek.

A detektiv azonnal bevitte őket a főkapitányságra, ahol kiderült a következő: Özvegy *Waldmann* Istvánnénál bérelt lakást *Fellegi* Sándor és barátnője *Selmeczi* Janka, aki statiszta korábban ösmerkedett meg Fellegivel. Az öregasszonyt bohém kedélyességgel röviden mamának nevezték. A leány elmondta, hogy Fellegi jelenleg *„művészi"* körúton van, hogy hol járnak betörni, azt nem tudja, de holnap hazajön. Molnár felügyelő aztán elment a lakásba és ott lesbe állt. Még az éjjel megérkezett Fellegi az egész bandával, *Forgó* Lajos mozigépész, *Schelli* Ferenc foglalkozás nélküli és *Bakos* Sándor rikkancs társaságában. Molnár felügyelő hirtelen kiugrott a szobából és Bakost meg Forgót elkapta kabátjuknál, Schelli és Fellegi azonban kiugrottak az ajtón. Forgó a kabátja szárnyát áldozatul dobva, leverte a lámpát és szintén kiugrott, Molnár felügyelő Bakost megkötözte és a segitségül hivott két rendőr segélyével a fáskamrában aztán elfogta az egész díszes társaságot és bevitte őket a Zrinyi-utcába.

Kihallgatásuk során bebizonyult, hogy tizenhét helyen törtek be és a kétmillió értékű holmit kétszázhatvanezer koronáért értékesitették.

Az első jó tanács az ujévben
minden háztartásban
DIANA
SÓSBORSZESZ

KÖZGAZDASÁG

Vasárnapi magánforgalom

Az értéktőzsdei magánforgalomban szombaton szokatlanul fellendült a forgalom és szilárd irányzatban számos részvényt kerestek a zárókurzusoknál magasabb árfolyamokon. Salgót, Rimmát, Államvasutat, Liptákot és Országos fát kötöttek. Valutákban már csak csekélyebb forgalom fejlődött. Dollár 617 után estére 606—07-re gyengült, márka 344—45, lei 363—65, szokol 898—900, osztrák korona 11⅛—¼ és bécsi kifizetés 11—11⅛ volt. Vasárnap ujév napján teljes üzletelenségben névleges kurzusok sem voltak megállapithatók.

A Goldberger Sám. F. és Fiai Részvénytársaság osztaléka. A Goldberger Sám. F. és Fiai Részvénytársaság dr. Buday-Goldberger Leó elnöklete alatt tartott közgyülése a lefolyt üzleti évre 3,558.295 korona tiszta nyereség után osztalékul részvényenként 32 korona kifizetését határozta el. Az igazgatóságot Székács Antallal egészitették ki. A szelvények január 2-ától fogva a társaság főpénztáránál, az Angol-Osztrák Bank budapesti fióktelepénél és az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztárnál váltatnak be.

Szinház és filmujdonságok

* **A Vigszinház e hetét** a két legfrissebb nagy sikcr, a *Bálvány* és a *Zaza* váltakozva töltj be. Pénteken délután a *Taifunt*, vasárnap délután pedig a *Liliomot* játszák. Az *Agyafurt kösztörüst* csütörtökön és szombaton délután adják fél helyárakkal.

* **A Szinház minden este.** Molnár Ferenc páratlan sikerű három egyfelvonásosa teljesen betölti e héten a Magyar Szinház játékrendjét. Pénteken délután A fakir, vasárnap délután ismét a Buzavirágot adják mérsékelt helyárakkal.

* **A hollandi menyecske 75-ik előadása.** A Király-szinházban szerdán ünneplik Kálmán Imre A hollandi menyecske cimü világhirű operettjének harmadik jubileumát. A nagysikerű darab állandóan telt házak mellett érkezik el 75-ik előadásához, melyen ugyanazok lépnek fel, kik minden eddigi előadáson ily nagy sikert arattak: Péchy Erzsi, Somogyi Nusi, Nádor, Dénes, Latabár, Boross, Hajnal és Gyöngyi. Pénteken, Vizkereszt napján délután János vitéz, vasárnap délután A kék mazur van műsoron. 3 órakor, mérsékelt helyárakkal.

* **Négyszer megy a Cigánybáró** a Városi Szinházban a héten: kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnap este. Ragyogásával, üdeségével a legnemesebb operett izles hódit ezeken az előadásokon, melyek a bemutató kitünő szereposztásában *Ábrányi Emillel, Aquila Adler* Adelnával, *Gáborral* és *Dalnokival* az élen, estéről-estére táblás házat hoznak. A Cigánybáró sorozatát ma *Bajazzók* és *Copellia*, szerdán *Jávor Mária*, a krisztiániai opera művésznőjének vendégjátékával *Traviata*, pénteken délután *Tisza Karolával* a cimszerepben *Mátyás király*, a szinház kedves ifjusági darabja, vasárnap délután *Tosca* előadása egészíti ki. *Caliter* asszony a bécsi állami opera világhirű altistája pénteken a *Trubadurban Azucenát*, következő hét szerdáján 11-én, a *Próféában Fidest* énekli. Trubadur *Környey* Béla, Leonóra *Jávor Mária* lesz.

* **Shaw tizenkettedik darabja.** A *Fanny első szindarabja*, amelyet kedden mutat be a Renaissance-szinház, Shaw Bernardnak tizenkettedik szindarabja Budapesten. A londoni Little Theatorben, choi bemutatták, egymásután négyszázszor játszották, tehát Budapesten is számithat akkora sikerre, mint például a Pygmalion vagy az Orvosok. Biztositja azt *Hevesi* Sándor kitünő forditása és rendezése és a szinház rendkivüli gonddal előkészitett előadása. Ujév hetének előadásaira az elővételi pénztár és a rendes jegyirodák árusitják a jegyeket.

* **A gazdag lány egész héten.** Szenes Béla nagysikerű és mulatságos játékát minden este megismétlik a Belvárosi Szinházban e héten. A kitünő darab szerdán érkezik el az 50-ik előadás díszes jubileumához. Vasárnap délután A negyvenéves asszony Márkus Emiliával a cimszerepben, pénteken délután a Legénykérés kerül szinre 3 órakor mérsékelt helyárakkal.

* **Fodák Sári minden este** fellép az Andrássy-uti Szinház januári műsorában, a rendkivüli sikerü Donna Pedrillában. Ugyanezt a műsort ismétlik jövő vasárnap délután is 3½ órakor, rendes esti helyárakkal.

* **A szenzációs sikerü Fi-Fi-t,** melynek előadásaira állandóan egy hétre előre viszik el a jegyeket, minden nap játszák e héten is a Blaha Lujza-szinházban. A főszereplők állandóan ugyanazok, mint a bemutatón. Ugyancsak a Fi-Fi előadását ismétlik péteken délután és vasárnap délután is 3 órakor, rendes esti helyárakkal.

* **Lady Hamilton élete és szerelmei — az Uránia** ez idei legnagyobb filmje. Mint regény a legérdekesebb, mint film pedig a legszebb látványosság. A szépségről, elegánciájáról hires dáma, *Lady Hamilton*, korának leghirhedtebb courtisanejа volt. Élete színes tarka kalandok sorozata amelyekben furcsán váltakoznak London legalsóbb és legfelsőbb köreinek alakjai. Matróz és királyi családbeli herceg, hires festő és tizedrangu szinész. Ebből a vegyes társaságból nőtt ki a *grande dame*, aki *Lady Hamiltonná lett* s ismertté egész Európában. Mint a büszke Anglia nápolyi nagykövetének felesége, barátnője lett királynőknek, fejedelmeknek. A költők dicsőitették szépségét, a művészek alkotásaikban örökitették meg. A *Lady Hamilton* nevet suttogták a szalonokban mindenütt. Most a film megeleveniti előttünk ezt a különös karriert. Az *Uránia* ostromló érdeklődés igazolja ennek a filmnek rendkivüli sikerét. Az *Uránia* naponként *négy* előadásban mutatja be 4, ¾6, ⅝8 és negyed 10 órakor. A jegyek egész hétre válthatók, *elővételi dij nélkül.*

* **A Kamarában „Sándor Mátyás"** második része forró délszaki tájra visz bennünket, ahol hatalmas arányokban bontakozik ki a film szerelemmel és gyülölettel tulfütött izgalmas cselekménye. Ezenkivül a ragyogó szépségü Helena Makowskával a főszerepben a Damoklesz kardja cimü dráma kerül bemutatásra. Előadások a nagy műsorra való tekintettel 4, 6, ⅝8 és ¼10 órakor.

* **A Mozgókép-Otthon** kiváló amerikai premierjén nagy sikert aratott műsor: „Gladys házassága" (5 felvonás), „Fatty a vadnyugaton" (2 felvonás) amerikai burleszk-komédia, „A cowboyvezér", a nagyszerű Harald Lloyddal a főszerepben, állandóan telt házak előtt megy. (5, 7, 9.)

* **Mint a lavina,** ugy nő a Renaissance-mozgó nagyszabásu *Henny Porten attrakciójának, a Hegyek leányának* roppant sikere. Az előadások fél 5 és fél 7 órakor kezdődnek.

* **Az uj esztendő szenzációja** az Eskütéri Helikon e heti műsora, amely két nagy filmeseményt is hoz: az egyik a Gladys házassága cimü társadalmi dráma, amelyben egy fenomenális amerikai primadonna, Catherine Mac Donald mulatkozik be. Egy kacagtató burleszket, Fatty a vad nyugaton, a népszerű komikus fellépésével. Az előadások ma 4, háromnegyed 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek. Jegyek Bárdnál is.

* **Amerikai rekordműsor** lesz e héten a Városi Nagymozgóban. Két hatalmas amerikai sláger fog szenzációt keltení e műsorban. Az egyik a népszerű cowboynak, William S. Hart-nek legujabb produkciója, Az ördög szerelme cimü cowboydráma lesz, a másik pedig a Vitagraphgyár uj kalandor-attrakciója, A farkas és a préda, e két film a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot.

Révai-utca 18 : **KIS KOMEDIA** : Telefon 14—22
1922 január hó 1-től uj műsor
Rott és Steinhardt fellépésével!
Előadás kezdete este fél 8 órakor

BOLDOG UJÉVET
kiván t. vevőinek
Gáiné fehérneműszalon
ideiglenesen VII., Erzsébet körut 48. szám, azelőtt Mandel cégnél. Telefonsz.: 95-11.

NEMZETI ROYAL ORFEUM
Telefon: József 121—68. Kezdete fél 8-kor.
Az uj fényes januári műsor

Felelős szerkesztő:
SZOMAHÁZY ISTVÁN
Társszerkesztők:
Dr. ELEK HUGÓ és PAJOR MÁTYÁS
UJSÁGOZEM R.-T., BUDAPEST.